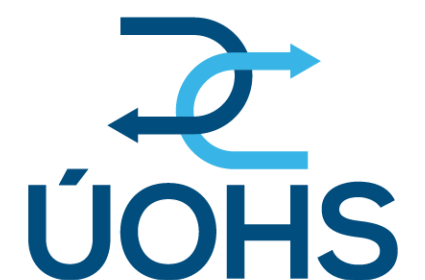

ZAJÍMAVOSTI V ROZHODOVACÍ PRAXI ÚOHS V OBLASTI VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK VE ZDRAVOTNICTVÍ V ČR

doc. JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Rozhodování

- snaha ÚOHS rozhodovat tak, aby zadání veřejných zakázek vzešlo z férové soutěže a nedocházelo k diskriminaci na trhu
- snaha ÚOHS o **rozumné a méně formalistické rozhodování** v oblasti dozoru (minimalizace zbytečného rušení zadávacích řízení) → **pseudospory, kobercové nálety**

Edukační/metodická podpora

ÚOHS není primárně metodickým orgánem pro oblast zadávání veřejných zakázek, nicméně jeho snahou je zasadit se o budování férového a poučeného zadavatelského i dodavatelského prostředí

- **Výkladová stanoviska a metodiky** (i ve spolupráci s MMR)

- **Osvěta**

metodické dny veřejného zadávání

účast na seminářích a konferencích – zefektivnění zadavatelského prostředí

sociální sítě:

https://twitter.com/UOHS_CZ

<https://www.linkedin.com/company/uohscz>

<https://www.facebook.com/UOHS.cz>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Metodické doporučení ÚOHS pro nákup léčivých přípravků v režimu zákona o zadávání veřejných zakázek)

<https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/vykladova- stanoviska-a- metodiky.html>

Metodické doporučení Úřadu pro
ochranu hospodářské soutěže
pro nákup léčivých přípravků
v režimu zákona o zadávání
veřejných zakázek

Veřejné zakázky ve zdravotnictví

Čím jsou charakteristické veřejné zakázky ve zdravotnictví?

Zahrnují široké spektrum předmětu plnění. Od běžného typu plnění, které se prolíná jakýmkoliv „standardním“ sektorem až po plnění, které je vysoce specializované a specifické pouze pro oblast zdravotnictví.

- veřejné zakázky na dodávky, služby či stavební práce
- zakázky s obvyklým předmětem plnění
- zakázky se specifickým předmětem plnění spjatým s poskytováním zdravotnické péče (pořízení léčivých přípravků, dezinfekčních prostředků, zdravotnického materiálu, přístrojů, softwarového a jiného vybavení, speciálních souvisejících služeb, ...)

Ačkoliv lze najít specifika u veřejných zakázek ve zdravotnictví, „univerzální pardon“ pro jejich (ne)zadávání zákonná úprava neposkytuje.

Veřejné zakázky ve zdravotnictví

- Pozor na veřejné zakázky pravidelné povahy, které se v oblasti zdravotnictví hojně vyskytují (typicky nákup léků, zdravotnického materiálu apod.) a způsob stanovování předpokládané hodnoty dle § 19 odst. 1 ZZVZ.

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky, jejímž předmětem jsou pravidelně pořizované nebo trvající dodávky nebo služby, se stanoví jako

- a) skutečná cena uhrazená zadavatelem za dodávky nebo služby stejného druhu během předcházejících 12 měsíců nebo předchozího účetního období, které je delší než 12 měsíců, upravená o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců, nebo
- b) součet předpokládaných hodnot jednotlivých dodávek a služeb, které mají být zadavatelem zadány během následujících 12 měsíců nebo v účetním období, které je delší než 12 měsíců, pokud nemá k dispozici údaje podle písmene a).

- Pozor restriktivní výklad § 19 odst. 3 ZZVZ „nahodilé nákupy“.

Veřejné zakázky ve zdravotnictví

Význam účinné soutěže i v oblasti veřejných zakázek ve zdravotnictví

- účinná a férová soutěž jako předpoklad hospodárného vynakládání veřejných prostředků
- získání optimálního požadovaného plnění za nejvýhodnějších podmínek při vhodném vymezení předmětu veřejné zakázky a kritérií kvalifikace v souladu se ZZVZ
- nezbytnost zohlednit dopad zadávacích podmínek na možnost účasti potenciálních dodavatelů
- potenciální dopad bezdůvodné (a tedy nezákonné) selekce mezi dodavateli jak na soutěž o konkrétní veřejnou zakázku, tak případně i na dané tržní odvětví

Vymezení předmětu veřejné zakázky a kritérií kvalifikace

Popis toho, co zadavatel požaduje, musí **být jednoznačný, určitý a dostatečný** (zadavatel musí mít jistotu, že vše, co mu bude nabídnuto a co vyhoví stanoveným podmínkám, je tím, co opravdu chce a potřebuje)

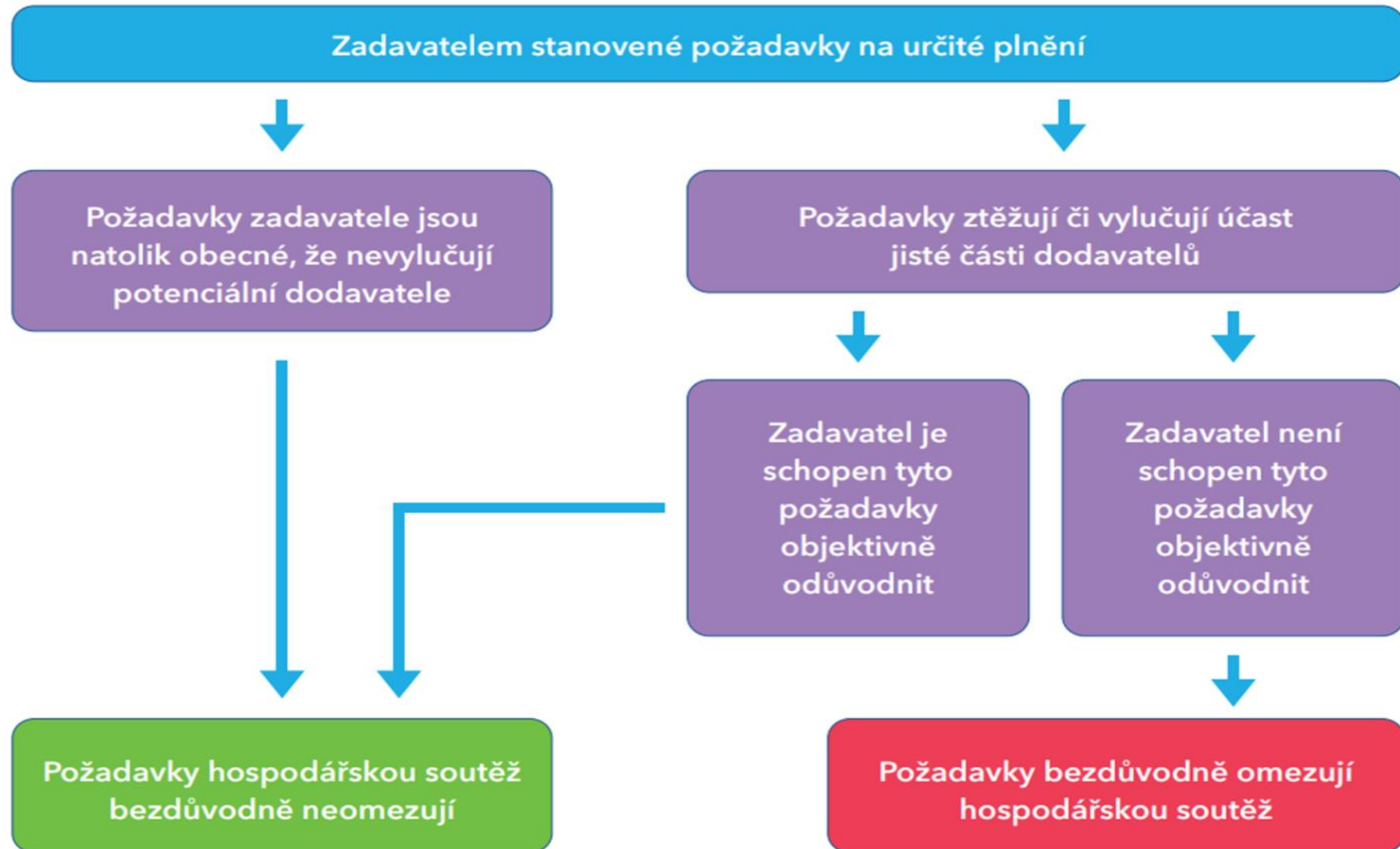
Nelze (až na výjimky) **přímo nebo nepřímo odkazovat na konkrétní výrobky a jejich výrobce či služby**

Žádný požadavek zadavatele na předmět plnění nebo kvalifikaci **nesmí dodavatelům přímo nebo nepřímo zaručovat konkurenční výhodu vytvářet bezdůvodné překážky hospodářské soutěže**

Čím lépe bude zadavatel připraven (čím aktivnější bude), tím rychleji svůj postup (pokud bude zákonný) **při případném přezkumu ze strany ÚOHS obhájí**

- zadavatel sám by **měl vědět, jak moc soutěž omezuje** (v ideálním případě by měl mít připravený seznam dodavatelů, kteří jsou schopni jeho potřeby uspokojit)
- zadavatel by měl mít připravenou **racionální argumentaci** a případně i **navrhnout důkazy** k prokázání její relevance (odborná vyjádření renomovaných pracovišť apod.)

Vymezení předmětu veřejné zakázky a kritérií kvalifikace

- objektivně zdůvodnit = racionálně obhájit ve vztahu ke svým potřebám
- čím více je požadavek pro trh omezující, tím více ho bude třeba hájit

Trh - významný faktor při stanovení stanovení zadávacích podmínek

- Předmět plnění VZ musí být dán **důvodnou potřebou** zadavatele a kritéria technické kvalifikace musí být stanovena **přiměřeně požadovanému předmětu** plnění, současně však obojí musí **zohledňovat specifika trhu**
- Podmínka promítající se do vymezení předmětu plnění či kritérií technické kvalifikace, která je **na jednom trhu odůvodněná, přiměřená a v souladu se ZZVZ**, může **na jiném trhu** (např. mladé odvětví, omezený počet aktivních dodavatelů či dodavatelů, kterým byli v minulosti zadány obdobné zakázky, atd.) vykazovat **výrazně diskriminační charakter**
- Obecně pak platí, že při prokázání skutečně relevantních důvodů, může dojít i k redukci možných dodavatelů, a to za situace, kdy zadavatel prokáže důvodné omezení soutěže (srov. § 36 odst. 1 ZZVZ zákaz bezdůvodného omezení soutěže).

Stanovení požadavků na předmět

Příklad z činnosti ÚOHS: S0083/2018 (23. 4. 2018), potvrzeno R0075/2018

(dodávky reagensů pro biochemickou a hem. laboratoř vč. výpůjčky modulárního biochemického imunochemického nebo integrovaného systému)

Navrhovatel namítal úzké vymezení předmětu veřejné zakázky, který při kumulaci parametrů *„Speciální oddělené chlazené pozice pro kalibrátory a kontroly mimo prostor s reagensy (je možno společné pozice pro všechny moduly)“*, *„Možnost nastavení automatického provedení kalibrací a kontroly kvality“*, a *„Automatická kalibrace metod na ISE modulu“* **vylučuje jakoukoli konkurenci a výrobek může splnit pouze systém Atellica (výrobce Siemens)**

Důvody zadavatele

Předmětné technické parametry přináší časovou a personální úsporu a nadto i další výhody plynoucí z užitných vlastností, jelikož povedou ke zvýšení automatizace provozu a snížení četnosti personálních vstupů a tím minimalizují chybovost při nepřetržité provozní činnosti, čímž pozitivně ovlivní ekonomiku provozu, čili dané parametry povedou k časové a personální úspoře.

Stanovení požadavků na předmět

Příklad z činnosti ÚOHS: S0083/2018 (23. 4. 2018), potvrzeno R0075/2018

„Speciální oddělené chlazené pozice pro kalibrátory a kontroly mimo prostor s reagensy (je možno společné pozice pro všechny moduly)“

- díky tomu se vyloučí nutnost sdílení reagenčního karuselu pro reagenzie, kalibrátory i kontroly, přičemž zaručí maximální množství reagensů, kalibrátorů a kontrol, jež lze do systému vložit. Pokud je totiž reagenční karusel pro reagenzie, kalibrátory a kontroly sdílen, je množství reagensů na palubě sníženo o potřebné kalibrátory a kontroly, což má podstatný vliv na užité vlastnosti produktu, tj. poptávaného zdravotnického systému

„Automatická kalibrace metod na ISE modulu“

- je přínosem, neboť automatizace původní manuální kalibrace sníží čas nezbytný pro obsluhu analyzátoru a šetří tak čas personálu, což má opět kladný vliv na užité vlastnosti produktu a ekonomiku provozu

„Možnost nastavení automatického provedení kalibrací a kontrol kvality“

- představuje požadavek na automatizaci procesů, která umožní významnou časovou úsporu v obsluze systému. Pokud dojde k naprogramování automatického provedení kalibrací a analýz kontrolních materiálů na požadovaný čas, je možné v podmínkách zadavatele ušetřit minimálně hodinu práce laboranta za den

Stanovení požadavků na předmět

Příklad z činnosti ÚOHS: S0083/2018 (23. 4. 2018), potvrzeno R0075/2018

Úřad zkoumal, zda stanovením těchto zadávacích podmínek mohl zadavatel omezit hospodářskou soutěž bezdůvodným znevýhodněním některých potenciálních dodavatelů (§ 36 odst. 1 ZZVZ), resp. zda jsou předmětné parametry přístroje požadované zadavatelem přiměřené a objektivně odůvodnitelné, či nikoliv.

ÚOHS Posoudil:

Stanovené zadávací podmínky včetně důvodů zadavatele; za účelem zjištění skutkového stavu věci oslovil 3 uživatele (nemocnice) uvedeného systému s žádostí o zaslání vyjádření, jaké jsou výhody a přínosy poptávaného systému, jenž disponuje speciálními oddělenými chlazenými pozicemi pro kalibrátory a kontroly mimo prostor s reagensciemi, možností nastavení automatického provedení kalibrací a kontroly kvality a automatickou kalibrací metod na ISE modulu

Stanovení požadavků na předmět

Příklad z činnosti ÚOHS: S0083/2018 (23. 4. 2018), potvrzeno R0075/2018

Závěry:

- **Výhody systému** (důvody zadavatele ověřeny u 3 uživatelů systému) – zejména personální a časová úspora při obsluze předmětného zdravotnického přístroje (systému), minimalizace lidské chyby při provádění kalibrací a kontroly, čili se v důsledku jedná o zefektivnění výkonu pracoviště, na němž je tento systém používán
- **Zvýšené náklady budou vykompenzovány výhodami tohoto řešení**
- **I když stanovené parametry mohou splnit patrně pouze výrobky výrobce Siemens, požadavek zadavatele byl shledán souladným se zákonem**

Stanovení požadavků na předmět

Příklad z činnosti ÚOHS: S0083/2018 (23. 4. 2018), potvrzeno R0075/2018

Závěry:

- Přijetí názoru navrhovatele by znamenalo, že by zadavatelům bylo zapovězeno poptávat zejména nové, moderní či inovativní výrobky, které jsou nově dostupné a současně jsou na trhu prozatím nabízeny jediným výrobcem, čímž by docházelo k neodůvodněnému zásahu do vývoje samotného trhu
- **Skutečnost, že existuje pouze jediný výrobce určitého výrobku, sama o sobě nemůže zadavateli „nedovolit“ nakoupit takový výrobek, pokud zadavatel odůvodní, proč poptává právě tento výrobek.** Vždy je třeba zohlednit konkrétní potřeby zadavatele a jeho konkrétní důvody, které jej vedly k poptávce určitého výrobku/plnění.
- **Nelze automaticky tvrdit, že v případě, kdy poptávané plnění může poskytnout pouze jeden dodavatel, znamená to bez dalšího porušení zákona**

➤ **Návrh zamítnut**

Stanovení předpokládané hodnoty

Příklad z činnosti ÚOHS: S0206/2022 (12. 5. 2022) – srdeční chlopně

Zadavatel (Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno) v **období od 16. 2. 2020 do 31. 12. 2020** pořídil na základě objednávek zadávaných opakovaně společnosti ELCR **zdravotnický materiál** v celkové hodnotě **14 618 700,- Kč bez DPH** – srdeční chlopně „Carpentier-Edwards Perimount Theon RSR Pericardial“ v hodnotě 6 583 500,- Kč bez DPH a srdeční chlopně „EDWARDS INSPIRIS RESILIA Valve (aortic)“ v hodnotě 8 035 200,- Kč bez DPH

Uvedená plnění představují veřejné zakázky, jejichž předmětem jsou **pravidelně pořizované dodávky srdečních chlopní**, kdy **datem zadání veřejné zakázky je vždy datum dle výdejky z konsignačního skladu** vedeného na operačním sále zadavatele – smlouva na veřejnou zakázku, resp. její zadání nemusí být zachyceno v rámci (jednoho) „standardizovaného“ dokumentu, ale projevy vůle zadavatele a dodavatele směřující k jejímu uzavření mohou být obsaženy v různých dokumentech (typicky objednávka zadavatele a její akceptace ze strany dodavatele, zde plní tuto funkci výdejka)

Stanovení předpokládané hodnoty

Příklad z činnosti ÚOHS: S0206/2022 (12. 5. 2022) – srdeční chlopně

Úřad provedl výpočet předpokládané hodnoty u jednotlivých veřejných zakázek s ohledem na § 19 odst. 1 písm. a) ZZVZ – vycházel z ceny uhrazené zadavatelem během 12 měsíců předcházejících zadání každé jednotlivé VZ

U všech dotčených veřejných zakázek přesahovala jejich předpokládaná hodnota limit pro VZMR (jednalo se o nadlimitní VZ)

Závěr

- **zadavatel byl povinen** postupovat dle § 2 odst. 3 ZZVZ a **zadat** veřejné zakázky v zadávacím řízení dle § 3 ZZVZ **nebo postupovat jiným zákonem aprobovaným postupem** (např. nejprve uzavřít rámcovou dohodu nebo zavést dynamický nákupní systém a následně zadávat veřejné zakázky v jejich rámci)
- za **spáchání přestupku** podle § 268 odst. 1 písm. a) ZZVZ uložena pokuta

Aktivní legitimace navrhovatele

Příklad z činnosti ÚOHS: S0208/2021, po rozhodnutí R0020/2022

Veřejná zakázka na **stavební práce**: *Rekonstrukce a dostavba Průmyslového paláce, správce stavby*

Navrhovatel = **poskytovatel právních služeb**

- Návrhem napadeny zadávací podmínky, konkrétně požadavek na prokázání **technické kvalifikace** u člena realizačního týmu – **specialista na restaurátorské práce** (*zkušenosti s realizací min. 3 zakázek na dohled nad restaurováním uměleckých děl v hodnotě min. 10 mil. Kč bez DPH*)
- **nepřiměřený a diskriminační** (předmět VZ nezahrnuje dozor v obdobném finančním rozsahu)

Je navrhovatel aktivně legitimován k podání návrhu?

- **Argumentace navrhovatele:** **újma** spočívá v nemožnosti získat VZ, neboť má v úmyslu ucházet se o přidělení VZ s dalším dodavatelem, avšak společně nejsou schopni prokázat splnění technické kvalifikace; předmět VZ zahrnuje mj. právní služby, když jedním z **členů týmu** je „**Právník**“

Aktivní legitimace navrhovatele

Rozhodnutí Úřadu v I. stupni

- pokud předmět plnění zahrnuje poskytování právních služeb a pokud je navrhovatel, jakožto dodavatel právních služeb, připraven podat společnou nabídku s jiným dodavatelem, existuje pro navrhovatele **teoretická možnost** získání VZ → navrhovatel **je aktivně legitimován**

Zrušeno rozhodnutím předsedy Úřadu (R0020/2022/VZ)

- navrhovatel **není ani teoreticky oprávněn realizovat předmět VZ**, nemůže být nikdy hlavním dodavatelem
- námitky navrhovatele směřují do **zadávací podmínky, která se netýká části VZ, kterou by mohl realizovat**
- navrhovatel **neuvádí žádná tvrzení ohledně hlavního dodavatele VZ, s nímž plánoval podat společnou nabídku**
- **není obvyklé, aby advokát s marginálním podílem na plnění VZ poptával hlavního dodavatele v nesouvisejícím oboru**
- není korektní přehlížet krycí povahu návrhů a tuto praxi podporovat

v prvním stupni opakovaně rozhodnuto → **návrh nebyl podán oprávněnou osobou**

Děkuji Vám za pozornost

